

Nr 1243

Av fru **Kristensson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 130, med förslag till införsellag m. m.

(Lika lydande med motion nr 981 i Första kammaren)

Jämlikt 1 § i förslaget till införsellag skall införsel få användas för följande grupper av fordringar, nämligen

1. underhållsbidrag av familjerättslig karaktär,
2. vissa kommunala bidragsfordringar,
3. skatter och allmänna avgifter samt
4. böter och viten.

Liksom enligt nuvarande rätt avses institutet stå öppet endast för privilegierade fordringar. Som en konsekvens härav kommer å andra sidan de borgenärer, vilkas fordringar ej är uppsatta på denna privilegielista, att få sin rätt till betalning försämrad. Detta framhävande av vissa grupper av borgenärer och motsvarande tillbakaträngande av andra grupper står ej i överensstämmelse med den i och för sig naturliga och rättvisa principen att alla fordringsägare skall behandlas lika, en princip som för övrigt ligger bakom det framförda önskemålet att avskaffa förmånsrätter av obligationsrättslig karaktär i handelsbalken, sålunda även beträffande skatter.

Avsteg från principen om lika behandling måste därför obetingat ske med varsamhet och endast om i egentlig mening starka skäl kan åberopas. Ett sådant skäl är att borgenär typiskt sett är för sin existens särskilt beroende av att kunna utfå sitt fordringsbelopp. Denna tanke ligger bakom punkt 1. i ranglistan. Den uppbär också stadgandet i 17 kap. 4 § handelsbalken om förmånsrätt för lön och pension under viss kortare tid. Detta skäl kan däremot självfallet icke med framgång åberopas till förmån för det allmännas sedvanliga krav på skatter, böter och viten. Alldeles särskilt tydligt framgår detta vid en jämförelse med fordringar, som tillkommer de personer vilka tillfogats skada genom brott.

Det torde numera vara en allmänt omfattad åsikt att målsägandes möjligheter att få täckning för liden skada är otillfredsställande (1LU 1966 nr 38). Konsekvenserna blir därför ofrånkomligen att målsäganden i många fall själv får bära den skada eller förlust som drabbat honom. Brottsskadorna kan ju dessutom, så som den kanske hårt drabbade enskilde bedömer det, uppfattas som ett uttryck för samhällets oförmåga att upprätthålla lag och ordning.

Att en skadad persons behov av att sålunda få sin fordran indriven är angelägnare än statens intresse att kunna tillgodose sina krav i ett visst konkret fall är — i belysning av de förut angivna övervägandena — desto mer självklart som det allmänna obestridligen har andra effektiva medel att tillvarata sina intressen.

Departementschefen uttalar en viss tveksamhet om huruvida böter och viten fortfarande bör vara införselbara. När han ändå stannar för att behålla nuvarande ordning är motivet härför ej rent ekonomiskt utan främst av kriminalpolitisk natur. Samma motiv kan emellertid anföras till förmån för att skadestånd på grund av brottslig gärning skall vara införselbara.

Den enskildes skadeståndsanspråk på grund av brottslig gärning bör under inga förhållanden ha sämre rätt än statens anspråk på böter och viten. Jag föreslår därför att 1 § tillföres såsom punkt 5 »skadestånd på grund av brott».

Åberopande det anförda hemställas,

att riksdagen måtte antaga det vid proposition nr 130 följande förslaget till införsellag med den ändringen att 1 § erhåller följande lydelse:

1 §.

Införsel får — — — och viten.

5. skadestånd på grund av brott.

Stockholm den 29 oktober 1968

Astrid Kristensson (h)